

بررسی نقش سیلیسیم و سلیوم روی عملکرد و صفات مرتبط با آن در میوه به رقم

اصفهان

Investigating the Role of Silicon and Selenium on Yield and Related Traits in Quince Fruits of Isfahan Cultivar

سکینه محمودی^۱، زهرا پاک‌کیش^۱ و سهیلامحمد رضاخانی^۲*

۱. بخش مهندسی علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی دانشگاه شهید باهنر کرمان، کرمان، ایران

۲. بخش تحقیقات زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی جنوب استان کرمان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

کشاورزی، جیرفت، ایران.

نویسنده مسئول، پست الکترونیک: (Smohammadrezakhani@yahoo.com)

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۶/۲۹، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۵/۲۸

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی تأثیر کاربرد سیلیسیم و سلیوم بر شاخص‌های رشدی، عملکرد و کیفیت میوه درختان به (Cydonia oblonga Mill.) رقم اصفهان انجام شد. تیمارهای آزمایشی شامل، سلیوم در غلظت‌های نیم و یک میلی گرم بر لیتر و سیلیسیم در غلظت‌های یک و دو میلی مولار بودند که در دو مرحله ۳۰ و ۴۵ روز پس از مرحله تمام گل، (مطابق با پنج و ۲۰ اردیبهشت ماه) به روش محلول پاشی اعمال شدند. ویژگی‌های مورد ارزیابی شامل سطح برگ، شاخص کلروفیل، عملکرد کمی و کیفی میوه، وزن میوه، مواد جامد محلول، اسیدیته، اسیدهای آلی و همچنین فنل کل، ویتامین C، آنتوسیانین‌ها و کاروتنوئیدها بودند. نتایج تجزیه واریانس داده‌ها نشان داد که تیمار ترکیبی سلیوم یک میلی گرم بر لیتر و سیلیسیم دو میلی مولار در مرحله کاربرد ۴۵ روز پس از گلدهی، به طور معنی داری ($p \leq 0.5$) موجب افزایش وزن میوه، عملکرد درختان، شاخص کلروفیل، محتوای ترکیبات فنولی، ویتامین C، آنتوسیانین‌ها و کاروتنوئیدها شد. همچنین، این تیمار به بهبود مواد جامد محلول و کاهش محسوس اسیدیته میوه منجر شد. در مجموع، یافته‌های این مطالعه مؤید کارایی بهینه کاربرد توأم سیلیسیم و سلیوم به‌ویژه در غلظت‌های ذکر شده، در افزایش کمی و کیفی محصول به رقم اصفهان است، که می‌تواند به عنوان یک راهکار مدیریتی در باغ‌های تجاری مورد توجه قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: سلیوم، سیلیسیم، عملکرد، کاروتنوئید، ویتامین ث.

مقدمه

جنس Cydonia شامل یک گونه منفرد، Cydonia oblonga Mill. است. منشا آن مناطق بین داغستان تا تالش در ماوراء قفقاز، شمال و نواحی مرکزی ایران است (Abdollahi, 2019). به با نام علمی C. oblonga متعلق به تیره گلسرخیان می‌باشد. میوه به دارای ارزش غذایی بالایی بوده و به عنوان یک گیاه دارویی نیز مورد توجه می‌باشد. علاوه بر اینکه از درخت به، به عنوان پایه پاکوتاه کننده برای باغ‌های گلابی استفاده می‌شود، از میوه آن نیز، جهت فرآوری در صنایع غذایی بسیار استفاده می‌شود، بعضی از ارقام میوه به برای تهیه مربا، کمپوت و ژله استفاده می‌شوند. ارقام به خودبارور بوده و دارای ارقام خارجی مانند آناناس، شامپیون و ارقامی ایرانی مانند به رقم اصفهان، به نیشابور می‌باشد (Khadivi, 2011). میوه‌های به، گلابی یا سیبی شکل و بوی شیرین، زردرنگ، آبدار، معطر و حاوی تعداد زیادی دانه‌های صاف محدب به تعداد ۱۲ عدد در هر خانه و پوشش داده شده با موسیلاژ هستند. رنگ دانه‌ها سیاه یا قرمز است (Ayshah Fazeenah & Quamri, 2019). تاکنون پژوهش جامعی در زمینه بهبود کیفیت و کمیت میوه به انجام نشده است. امروزه استفاده از عناصر غذایی و تنظیم کننده‌های رشد گیاهی جهت افزایش عملکرد و ویژگی‌های کیفی میوه‌ها بسیار مورد توجه پژوهشگران می‌باشد.

پژوهش‌های متعدد نشان داده اند افزایش جذب سیلیسیم (Si) نوعی اثر سودمند بر رشد و نمو گیاه به واسطه کاهش تنش‌های زیستی و غیرزیستی برجای می‌گذارد. این موارد شامل تنش شوری، تنش خشکی، سمیت فلزی، عدم تعادل عناصر غذایی، خسارت تشعشع، دمای بالا و یخ زدگی همچنین تحمل به بیماری‌های گیاهی و حمله آفات می‌باشد (Pati et al., 2015).

در راستای تامین غذای کافی و سالم، نقش برخی عناصر مفید مانند سیلیسیم مورد توجه متخصصان تغذیه قرار گرفته است (Khoshgoftarmansh, 2010). سیلیسیم از جمله عناصری است که حتی در غلظت‌های زیاد برای گیاهان سمی نیست (Ma & Yamaji, 2008). سیلیسیم به عنوان عنصر ضروری برای رشد اکثر گیاهان معرفی نشده است، اما نقش سودمندی در رشد و نمو گیاهان در تنش‌های محیطی نشان داده است (Liang et al., 2015). سیلیسیم به دلیل رسوب در پهنای برگ، افزایش استحکام برگ‌ها و نیز افزایش غلظت کلروفیل در سطح برگ منجر به افزایش در عملکرد گیاهان می‌شود (Chaoui et al., 1997). سیلیسیم همچنین از طریق افزایش فسفوریلاسیون قندها منجر به افزایش سنتز کربوهیدرات‌ها می‌شود (Adams, 1980).

سیلیسیم باعث افزایش ذخیره سازی مواد مغذی ضروری و کاهش جذب مواد غیر ضروری شده و از انتقال آن به شاخه‌ها و برگ‌ها جلوگیری می‌نماید (Tuna et al., 2008). سیلیسیم همچنین با کاهش تعرق گیاه و رسوب در زیر سلول‌های اپیدرم برگ و ساقه، باعث کاهش هدررفت آب از کوتیکول می‌شود و از این طریق باعث حفظ و نگهداری آب در سلول و افزایش فشار تورژسانس و افزایش سطح سبز گیاه می‌شود (Liang et al., 2007). در آزمایشی بر روی دو ژنوتیپ گندم در شرایط تنش خشکی گزارش شد که تنش خشکی باعث کاهش معنی‌دار محتوای نسبی آب برگ شده و کاربرد سیلیسیم در این شرایط، محتوای نسبی آب برگ را در سطح یک درصد افزایش داد (Tale Ahmadi & Haddad., 2011). همچنین در این بررسی گزارش شده که کاربرد ۲/۱۱ میلی‌مول سدیم سیلیکات در کیلوگرم در گندم تحت تنش، باعث افزایش محتوای نسبی آب برگ خواهد شد. سودمندی سیلیسیم در تحمل تنش خشکی در غلات مربوط به فعالیت بیشتر H^+ -ATPase موجود در غشاء و H^+ -PPase در تونوپلاست و جذب بیش‌تر یون پتاسیم می‌باشد (Gong et al., 2008). طی پژوهشی که روی گیاه خیار انجام شد، مشخص گردید که این عنصر می‌تواند باعث افزایش عملکرد و کیفیت محصول، افزایش مقاومت به تنش‌های محیطی، افزایش تولید برخی از آنزیم‌های آنتی اکسیدانی و کاهش حساسیت به بعضی از بیماری‌های قارچی شود (Kaya et al., 2002). سelenium (Se) با وجودی که این عناصر به‌طور مستقیم در متابولیسم گیاهان و تکمیل چرخه زندگی آن‌ها درگیر نیست، نقش حیاتی و مهم در فعالیت‌های متابولیکی، بیوسنتزی (تشکیل کلروفیل)، تثبیت نیتروژن، فتوسنتز و فعالیت‌های بیوشیمیایی گیاه بخصوص در شرایط تنش دارند. اولین مقاله در مورد اثرات مثبت سelenium در گیاهان توسط Singh در سال ۱۹۸۰ منتشر شد. در پژوهش‌هایی بر روی گیاه کلزا، Singh نشان داد که کاربرد نیم میلی‌گرم سelenium به صورت سلتی، موجب افزایش رشد و وزن خشک گیاه می‌شود (Singh et al., 1980).

سelenium به عنوان عنصر ضروری برای گیاهان دسته‌بندی نشده است، اگرچه اثرات آن در برخی غلظت‌ها در تعدادی از گیاهان مفید گزارش شده است. در یک پژوهش گزارش شده است که سelenium به عنوان آنتی‌اکسیدان و ممانعت کننده پراکسیداسیون لیپیدها عمل می‌کند (Hartikainen, 2000). سelenium از طریق افزایش ظرفیت آنتی‌اکسیدانی از طریق ممانعت از کاهش غلظت توکوفرول و ترغیب سوپراکسید دیسموتاز موجب تاخیر پیری گیاه می‌شود (Xu et al., 2001). گزارش شده است که محلول‌پاشی برگی سelenium در مقایسه با دو روش کوددهی در خاک و تزریق به تنه درخت، منجر به افزایش غلظت سelenium میوه و نیز افزایش عملکرد و کیفیت میوه عنب شده و این روش می‌تواند برای تولید میوه‌های غنی از سelenium با محتوای مطلوب این عنصر برای انسان به‌کار برده شود (Zhao et al., 2013). کاربرد سelenium در پیاز نیز سبب بهبود رشد و عملکرد آن شده است (Bulska et al., 2006). سelenium علاوه بر افزایش سطوح آنزیمی، میزان فنل کل را نیز بالا می‌برد و باعث کاهش پراکسیداسیون لیپید، افزایش تحمل به تنش و بهبود عملکرد و کیفیت میوه پرتقال ناول می‌شود (Elham et al., 2013). تیمار بذور خربزه با سelenium در شرایط تنش شوری سبب افزایش سنتز آنزیم‌های سوپراکسید دیسموتاز، کاتالاز و پراکسیداز شد که به دنبال آن عملکرد ماده خشک گیاه افزایش یافت (Keling et al., 2013). در چای سبز محلول‌پاشی برگی سelenium نه تنها سبب افزایش محتوای سelenium شد، بلکه عملکرد گیاه، مقادیر آمینواسیدهای کل و ویتامین ث را نیز افزایش داد.

(Hu et al., 2003). هدف از این پژوهش، بررسی اثرات سلنیوم و سیلیسیم بر بهبود کیفیت و صفات مربوط به عملکرد درختان به رقم اصفهان بوده است.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر در یک باغ تجاری، واقع در شهرستان ماهان (مختصات جغرافیایی 30.06° شمالی 57.29° شرقی) در استان کرمان در قالب طرح فاکتوریل بر پایه طرح بلوک کامل تصادفی با ۵ تیمار و ۴ تکرار اجرا شد. پژوهش بر روی درختان ۱۰ ساله به رقم اصفهان به اجرا گذاشته شد. درختان به روی پایه بذری به پیوند شده بودند و فاصله روی ردیف و بین ردیف ۴ متر بود و درختان تحت سیستم آبیاری قطره‌ای قرار داشتند. به منظور دقت بیشتر و به حداقل رساندن خطا، حتی الامکان درختانی که از نظر قدرت رشد و اندازه یکنواخت بودند، انتخاب شدند. درختان با شرایط آبیاری و مدیریت یکسان، مد نظر قرار گرفتند. تیمارها شامل سلنیوم (Selenium dioxide Nanopowder 99+%, 20-30 nm, Merck) با غلظت نیم و یک میلی گرم بر لیتر، سیلیسیم با غلظت یک و دو میلی مولار (نانو ذرات سیلیسیم Silicon Dioxide (SiO₂) Nanopowder (SiO₂, 99+%, 20-30 nm, amorphous) ساخت شرکت Nanosany Corporati) روی درختان مورد نظر تیمار شدند. درختانی که هیچ کدام از تیمارهای فوق بر روی آنها اعمال نشده بود، به عنوان درختان شاهد در نظر گرفته شدند. جهت اجرای آزمایش، درختان به در دو مرحله (مرحله اول: ۵ اردیبهشت ماه (۳۰ روز بعد از مرحله تمام گل) و مرحله دوم ۲۰ اردیبهشت ماه (۴۵ روز بعد تمام گل) محلول پاشی شدند. ویژگی‌هایی نظیر سطح برگ، شاخص کلروفیل، عملکرد، وزن میوه، اسیدهای آلی، اسیدیته، میزان فنل، ویتامین ث، کارتنوئید مورد مطالعه قرار گرفتند.

صفات مورد بررسی وزن میوه

بدین منظور در زمان بهینه برداشت میوه، یعنی زمانی که میزان مواد جامد محلول کل میوه‌ها به ۱۴ درصد رسید، از هر تکرار در هر تیمار به طور تصادفی ۱۰ عدد میوه به، از شاخه‌های شمالی و ۱۰ عدد میوه به با پوست، از شاخه جنوبی جمع‌آوری شد. وزن تر نمونه‌ها با ترازوی دیجیتالی با دقت ۰/۰۰۱ گرم اندازه‌گیری شد و میانگین وزن آنها بر حسب گرم گزارش گردید.

سطح برگ

بدین منظور از هر تکرار در هر تیمار به طور تصادفی ۱۰ برگ در مرداد ماه از ارتفاع وسط درخت و اطراف آن جمع‌آوری شد و سطح برگ‌ها توسط دستگاه سطح برگ سنج مدل CI202 اندازه‌گیری و میانگین برای هر نمونه محاسبه شد.

شاخص کلروفیل برگ

بدین منظور از هر تکرار در هر تیمار به طور تصادفی ۱۰ برگ از ارتفاع وسط درخت و اطراف آن جمع‌آوری شد و میزان شاخص کلروفیل برگ‌ها توسط دستگاه SPAD مدل AD 502 Plus C اندازه‌گیری و میانگین برای هر نمونه محاسبه شد.

عملکرد

در زمان بهینه برداشت، میوه‌ها از شاخه‌های محلول پاشی شده برداشت شدند، سپس وزن آنها با ترازو اندازه‌گیری و میانگین وزن هر شاخه بر حسب کیلوگرم در هر شاخه گزارش شد.

اندازه‌گیری اسیدهای آلی

برای اندازه‌گیری اسیدهای آلی ابتدا ۱۰ میلی لیتر از عصاره میوه را توسط پیپت داخل ظرف شیشه‌ای ریخته و به آن ۲۰ آب مقطر اضافه شد. داخل محلول فوق ۲ تا ۳ قطره فنول فتالین یک درصد اضافه شد (Basiouny, 1996). سپس عمل سنجش حجمی (تیتراسیون) توسط هیدروکسید سدیم ۰/۱ نرمال انجام داده شد. بر اساس مقدار هیدروکسید سدیم مصرف شده در عمل تیتراسیون، مقدار اسید را در عصاره میوه به صورت درصد یا گرم اسید در ۱۰۰ میلی لیتر عصاره میوه محاسبه گردید. برای این منظور از معادله زیر استفاده شد:

$$1) A = S.N.F.E/C \times 100$$

A = مقدار اسید در عصاره میوه (گرم در ۱۰۰ میلی لیتر)

S = مقدار هیدروکسید سدیم مصرف شده بر حسب میلی لیتر

N=نرمالیتة NaOH

F=فاکتور NaOH

C=مقدار عصاره میوه (ml)

E=اکی والان اسید مورد نظر

اندازه گیری میزان اسیدیته

جهت تعیین اسیدیته آب میوه از عصاره صاف شده میوه و با استفاده از دستگاه pH متر (مدل ۳۳۲۰ (Jenway) انگلستان) در دمای ۲۰ درجه سلسیوس استفاده شد.

اندازه گیری اسید اسکوربیک

برای اندازه گیری اسید اسکوربیک، ۱/۲۶۹ گرم ید را با ۱۶/۶ گرم یدید پتاسیم در آب مقطر مخلوط کرده و حجم آن به یک لیتر رسانیده شد. سپس ۲۰ میلی لیتر از مخلوط فوق را در یک ظرف دیگر ریخته، روی آن دو میلی لیتر محلول نشاسته یک درصد اضافه و برای محاسبه فاکتور مخلوط ید از معادله زیر استفاده شد (Basiouny, 1996).

$$F = A/B \times N \times 88.1 \quad (2)$$

F=فاکتور مخلوط ید، A =مقدار اسید اسکوربیک خالص (میلی گرم)

B =مقدار مخلوط ید مصرف شده (میلی گرم)

N = نرمالیتة مخلوط ید

اندازه گیری کاروتنوئیدها

برای این منظور، یک دهم گرم وزن تر نمونه را به دقت توزین و در استون ۸۰ درصد در هاون چینی سائیده و عصاره حاصل به مدت ۱۰ دقیقه در سانتریفیوژ با دور ۲۷۰۰ قرار داده شد و سپس سه میلی لیتر از عصاره بالایی برداشته شد و جذب آنها در طول موج ۴۷۰، ۴۴۷ و ۶۶۳ نانومتر به کمک دستگاه اسپکتروفتومتر UV-VIS مدل Cary50 خوانده شد و غلظت کاروتنوئیدها با استفاده از فرمول زیر مورد محاسبه قرار گرفت (Lichtenthder, 1987). در نهایت غلظت کاروتنوئیدها بر حسب $\mu\text{g/ml}$ عصاره گیاهی به دست آمد.

$$C_a = 12.25 A_{663} - 2.79 A_{647} \quad (3)$$

$$C_b = 21.50 A_{647} - 5.10 A_{663} \quad (4)$$

$$C_{(X+C)} = (1000 A_{470} - 1.82 C_a - 85.02 C_b) / 198 \quad (5)$$

اندازه گیری محتوای فنل کل

یک دهم میلی گرم از بافت گیاهی در سه میلی لیتر اتانول ۹۵ درصد سائیده و سپس یک میلی لیتر از محلول رویی در لوله آزمایش ریخته شد و به آن یک و نیم میلی لیتر اتانول ۹۵ درصد اضافه گردید و سپس با آب مقطر به حجم پنج میلی لیتر رسانیده شد و به مخلوط حاصل، نیم میلی لیتر معرف فولین ۵۰ درصد اضافه گردید و یک میلی لیتر کربنات سدیم پنج درصد اضافه شد و مخلوط حاصل به مدت یک ساعت در تاریکی نگهداری و سپس هر نمونه در طول موج ۷۲۵ نانومتر خوانده شد (Malik & Singh, 1980).

واکاوی آماری داده ها

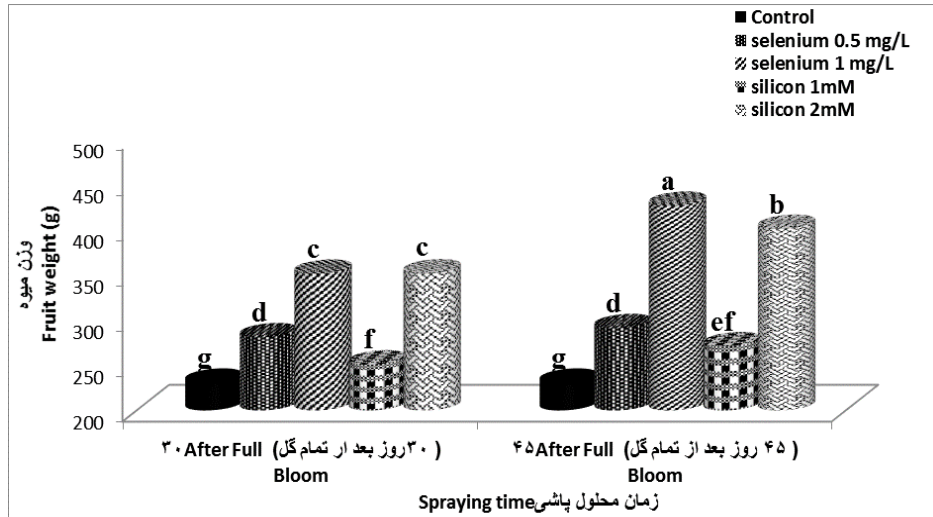
واکاوی آماری داده ها با استفاده از نرم افزار SAS (۹.۱) صورت گرفت. مقایسه میانگین ها با استفاده از آزمون چند دامنه ای دانکن در سطح احتمال پنج درصد و مقایسه میانگین اثرات متقابل توسط نرم افزار MSTATC انجام گرفت. نمودارها توسط نرم افزار Excel ترسیم شدند.

نتایج**وزن میوه و عملکرد**

نتایج حاصل از مقایسه میانگین داده ها نشان داد که وزن میوه در نتیجه استفاده از تیمارها در هردو زمان محلول پاشی افزایش یافته است. هر دو زمان ۳۰ و ۴۵ روز بعد از گلدهی، بیشترین میزان گلدهی در میوه های تیمار شده با سلتیوم یک

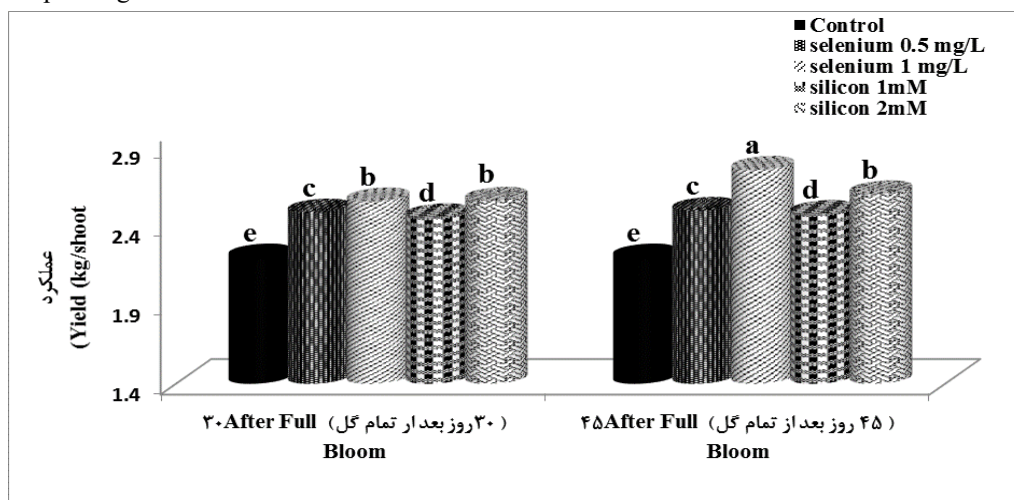
میلی گرم در لیتر و سیلیسیم دو میلی مولار بوده است. مقایسه بین دو زمان محلول پاشی نشان داد که بیشترین وزن میوه در درختانی بود که در ۴۵ روز بعد از گلدهی محلول پاشی شده بودند (شکل ۱).

نتایج نشان داد که میزان عملکرد در هر دو زمان از محلول پاشی در میوه‌های تیمار شده نسبت به شاهد افزایش یافته است، به طوری که، بیشترین میزان عملکرد در تیمار مربوط به سلینیوم یک میلی گرم در لیتر ۴۵ روز بعد از تمام گل مشاهده شد (شکل ۲). در حالی که، محلول پاشی در زمان ۳۰ روز بعد از تمام گل تیمار سلینیوم یک میلی گرم بر لیتر و سیلیسیم دو میلی مولار، سبب افزایش عملکرد نسبت به سایر تیمارها شدند، ولی با بکدیگر تفاوت معنی داری نداشتند (شکل ۲).

شکل ۱- تاثیر تیمار سلینیوم و سیلیسیم بر وزن میوه درختان به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی داری در سطح احتمال ۵ درصد طبق آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 1. Effect of selenium and silicon treatments on fruit weight of quince trees cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

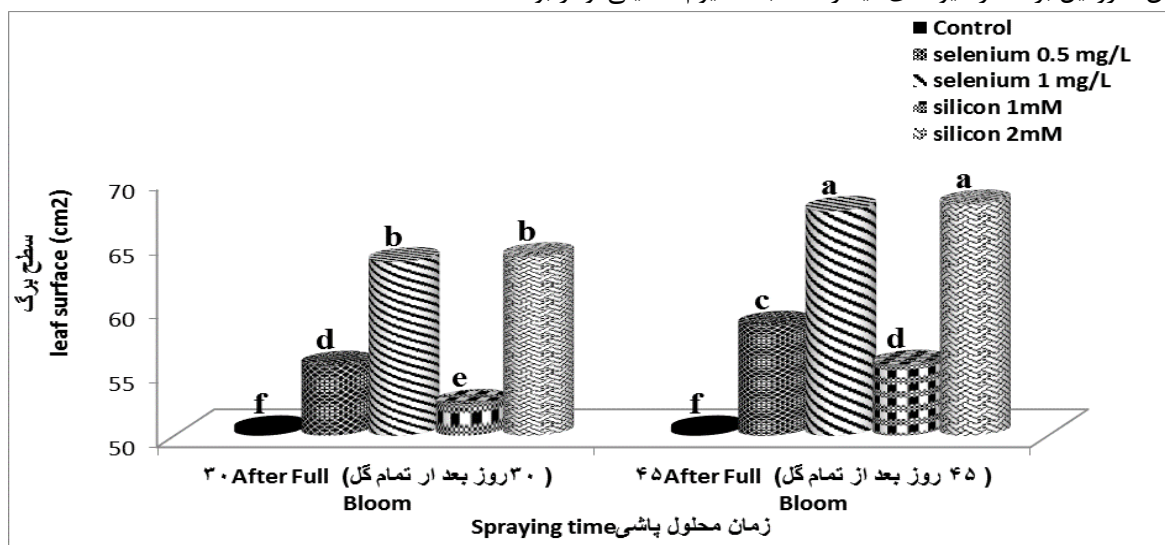
شکل ۲- تاثیر تیمار سلینیوم و سیلیسیم بر عملکرد میوه درختان به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 2. Effect of selenium and silicon treatments on yield of quince s cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

سطح برگ و شاخص کلروفیل

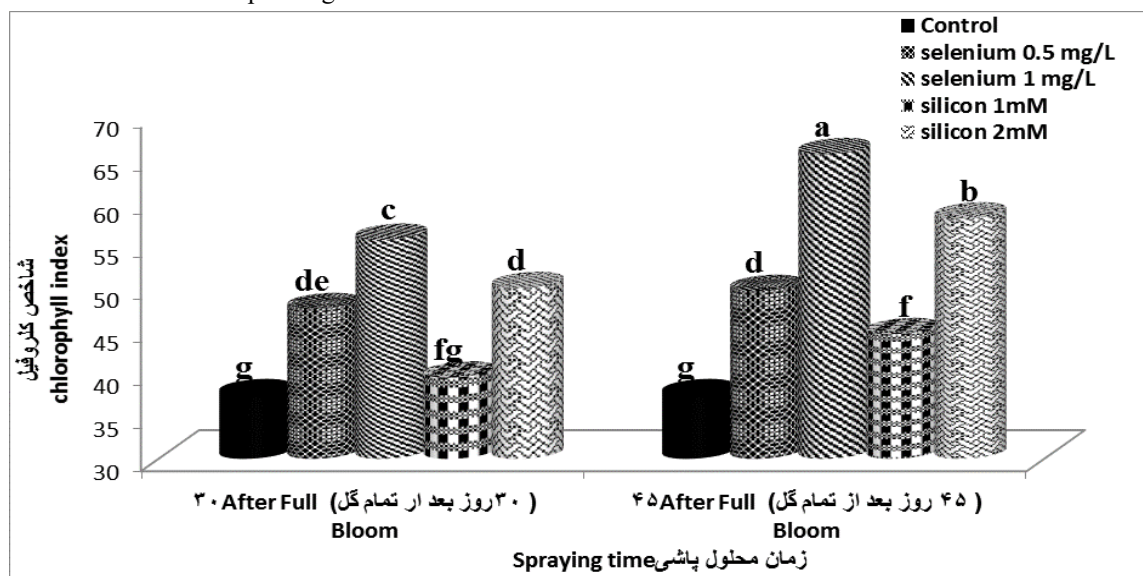
سطح برگ در درختان تیمار شده با تیمار سیلیسیم و سلینیوم در مقایسه با میوه‌های شاهد افزایش یافت. به طوری که در هر دو زمان تیمار میزان سطح برگ نسبت به شاهد افزایش یافته است و بیشترین میزان در سلینیوم یک میلی گرم بر لیتر و سیلیسیم

دو میلی مولار در مرحله ۴۵ روز بعد از تمام گل مشاهده شد (شکل ۳). شاخص کلروفیل برگ هم در میوه‌های تیمار شده در مقایسه با میوه‌های شاهد در هر دو مرحله ۳۰ و ۴۵ روز بعد از تمام گل افزایش یافت (شکل ۴). به طوری که بیشترین میزان شاخص کلروفیل برگ در میوه‌های تیمار شده با سلنیوم ۱ میلی مولار بوده است.

شکل ۳ - تاثیر تیمار سلنیوم و سیلیسیم بر سطح برگ درختان به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 3. Effect of selenium and silicon treatments on leaf surface of quince trees of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

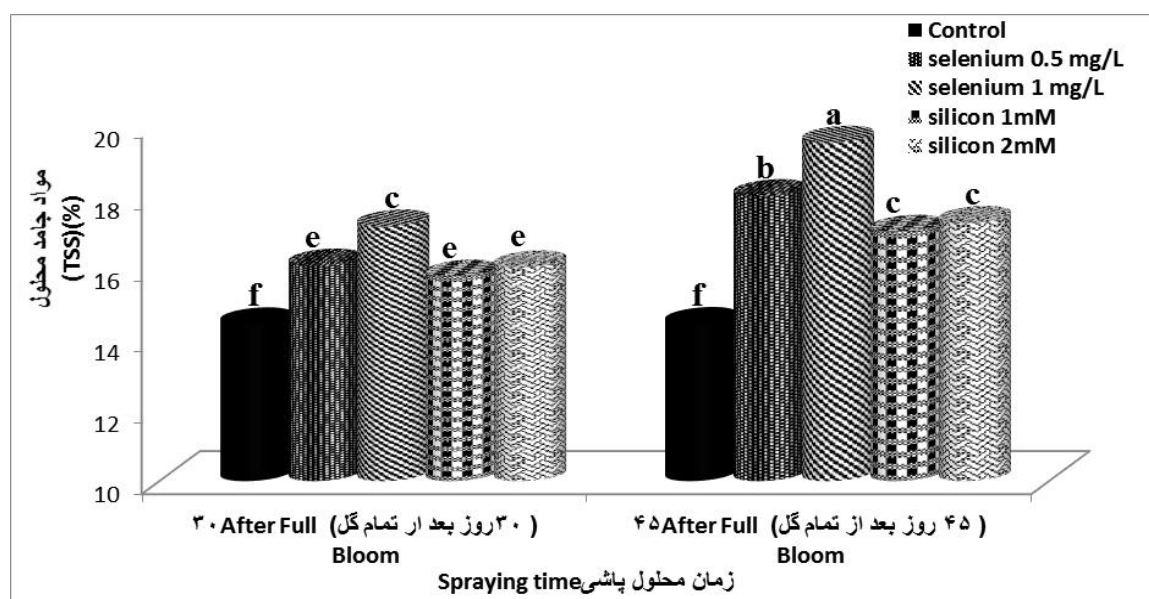
شکل ۴ - تاثیر تیمار سلنیوم و سیلیسیم بر شاخص کلروفیل درختان به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 4. Effect of selenium and silicon treatments on chlorophyll index of quince trees of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

مواد جامد محلول کل

بررسی مقایسه میانگین نشان داد، میزان مواد جامد محلول کل در میوه‌های درختان تیمار شده در هر دو زمان نسبت به شاهد افزایش یافته است. به طوری که در مرحله ۴۵ روز بعد از تمام گل در درختان تیمار شده با سلنیوم یک میلی مولار میزان

مواد جامد محلول کل افزایش یافته است و با سایر تیمارها تفاوت معنی‌داری نشان داد (شکل ۵).

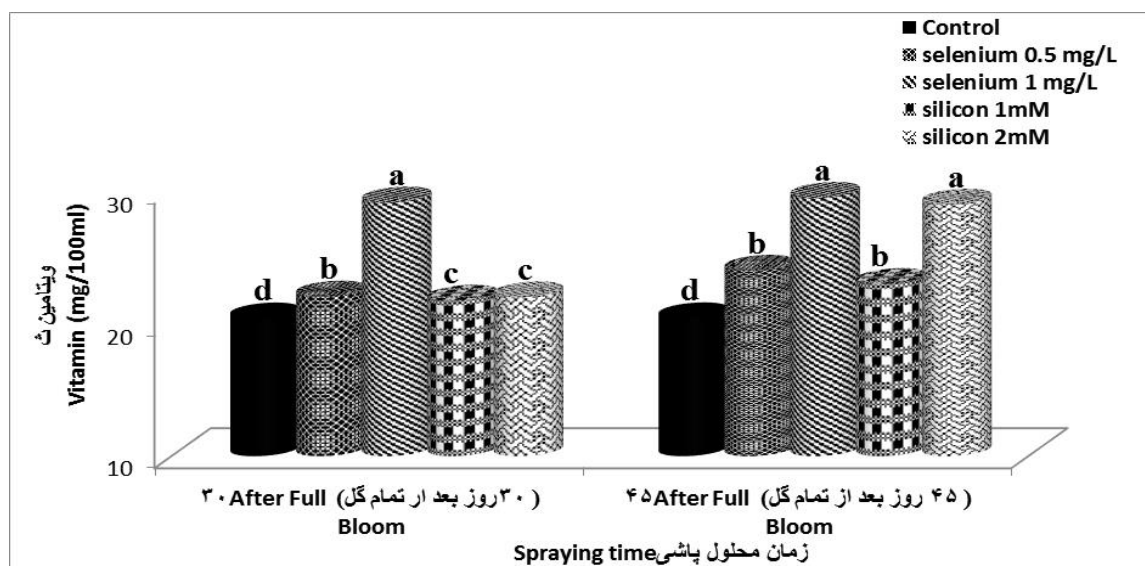

شکل ۵- تاثیر تیمار سلیسیوم و سلیسیسم بر درصد کل مواد جامد محلول میوه‌های به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 5. Effect of selenium and silicon treatments on TSS of quince fruits of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test

ویتامین ث

طبق نتایج به دست آمده از پژوهش انجام شده، میزان ویتامین ث در نتیجه کاربرد تیمارها افزایش یافت و در مقایسه با تیمار شاهد، کاربرد سلیسیوم و سلیسیسم سبب افزایش میزان ویتامین ث میوه‌های تیمار شده، شدند. بیش‌ترین میزان ویتامین ث، مربوط به سلیسیوم یک میلی‌مولار در هر دو زمان محلول‌پاشی (۳۰ و ۴۵ روز بعد از تمام گل) مشاهده شد (شکل ۶).

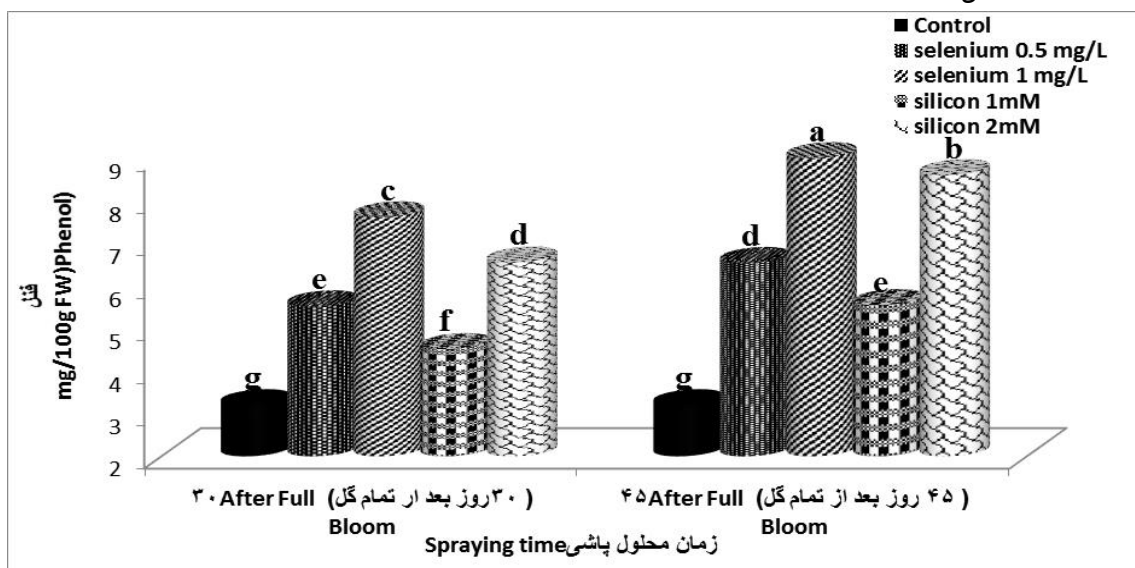

شکل ۶- تاثیر تیمار سلیسیوم و سلیسیسم بر میزان ویتامین ث میوه‌های به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 6. Effect of selenium and silicon treatments on Vitamin C of quince fruits of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

محتوای فنل کل

نتایج نشان داد، میزان فنول در میوه‌های تیمار شده با سلیسیوم و سلیسیوم در هر دو زمان ۳۰ و ۴۵ روز بعد از تمام گل افزایش یافته است به طوری که بیشترین میزان در میوه‌های تیمار شده با سلیسیوم یک میلی‌مولار در مرحله ۴۵ روز بعد از تمام گل مشاهده شده است (شکل ۷).

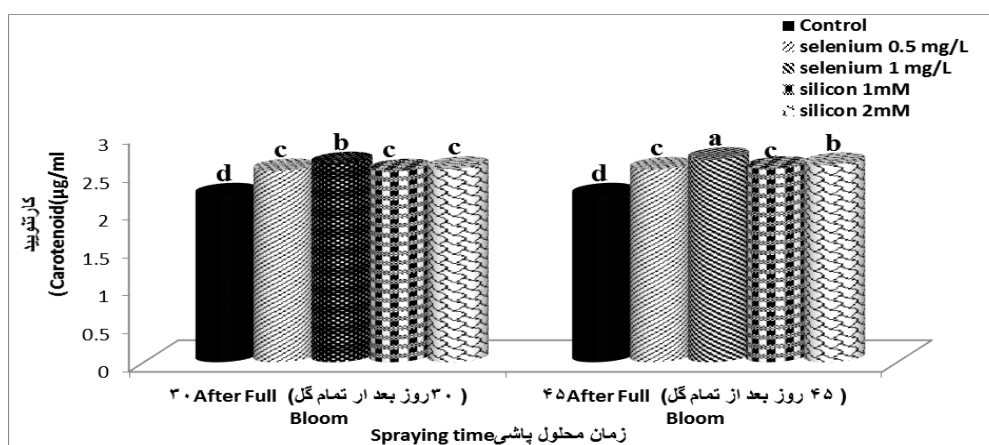

شکل ۷- تاثیر تیمار سلیسیوم و سلیسیوم بر میزان فنل میوه‌های به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 7. Effect of selenium and silicon treatments on phenol content of quince fruits of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

کاروتنوئید

طبق نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر، میزان کاروتنوئید در میوه‌های تیمار شده نسبت به شاهد افزایش یافته است. بیشترین میزان کاروتنوئید در میوه‌های تیمار شده با سلیسیوم یک میلی‌مولار در مرحله ۴۵ روز بعد از تمام گل بوده است و با سایر تیمارها تفاوت معنی‌داری داشت (شکل ۸).

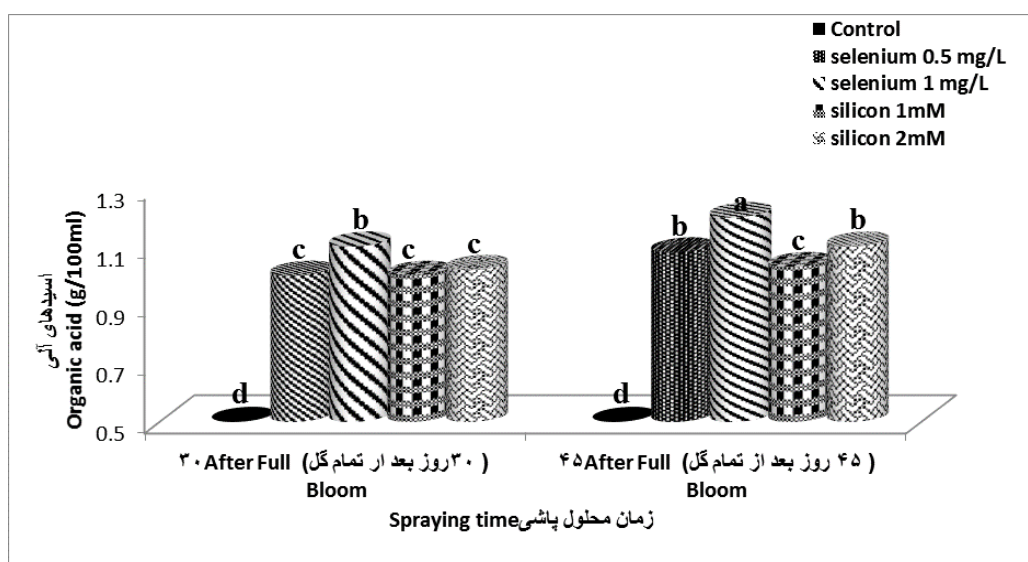

شکل ۸- تاثیر تیمار سلیسیوم و سلیسیوم بر میزان کاروتنوئید میوه‌های به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 8. Effect of selenium and silicon treatments on carotenoid content of quince fruits of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

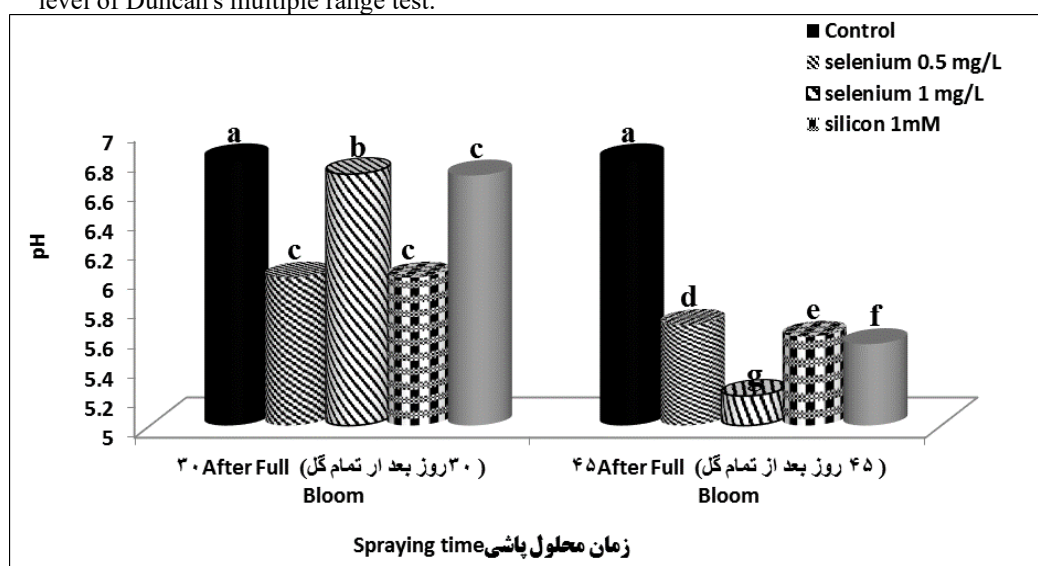
اسیدهای آلی و pH

میزان اسیدهای آلی در میوه‌های شاهد نسبت به تیمار شده با سلیسیم و سلینیوم کم‌ترین میزان بود. کاربرد تیمارهای این پژوهش با غلظت‌های مختلف، منجر به افزایش در میزان اسیدهای آلی میوه شد. بیش‌ترین میزان اسیدهای آلی، در هر دو مرحله محلول‌پاشی مربوط به سلینیوم یک میلی‌مولار بود (شکل ۹). میزان اسیدیته روند تغییراتی عکس اسیدهای آلی داشت، به طوری که که کاربرد تیمارها منجر به کاهش در میزان اسیدیته در هر زمان محلول‌پاشی شده است. بر این اساس، کم‌ترین میزان اسیدهای آلی در سلینیوم یک میلی‌مولار در ۴۵ روز بعد از تمام گل و تمام گل و بیش‌ترین میزان در میوه‌های شاهد بوده است (شکل ۱۰).

شکل ۹- تاثیر تیمار سلینیوم و سلیسیم بر میزان اسیدهای آلی میوه‌های به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند

Fig. 9. Effect of selenium and silicon treatment on organic acid content of quince fruits of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

شکل ۱۰- تاثیر تیمار سلینیوم و سلیسیم بر میزان pH میوه‌های به رقم اصفهان. میانگین‌هایی که دارای حروف مشابه می‌باشند از نظر آماری اختلاف معنی‌داری در سطح احتمال ۵ درصد آزمون چند دامنه‌ای دانکن ندارند.

Fig. 10. Effect of selenium and silicon treatments on pH of quince fruits of cultivar Isfahan. Means with the similar letters do not have a statistically significant difference at the 5% probability level of Duncan's multiple range test.

بحث

طبق نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر، کاربرد سلینیوم و سیلیسیم، سبب بهبود ویژگی‌های کیفی و عملکرد میوه به شده است. سیلیسیم به عنوان یک عنصر سودمند برای بسیاری از گونه‌های گیاهی شناخته شده است. سیلیسیم عنصر غذایی ضروری گیاه محسوب نمی‌شود پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که در صورت کمبود سیلیسیم، مقدار کلروفیل و در نتیجه فتوسنتز گیاه کاهش می‌یابد. پژوهشگران، دلیل این امر را به نقش سیلیسیم در ممانعت از تخریب کلروفیل و در نتیجه افزایش فتوسنتز ربط داده اند (Mamrashpour & Nazarideljou, 2019). سیلیسیم با جلوگیری از کاهش سطح برگ و حفظ قابلیت آسمیلاسیون گیاه، افزایش ضخامت برگ و به تبع آن کاهش تعرق، موجب افزایش تولید محصول می‌شود. با توجه به اهمیت وجود سیلیسیم در عملکرد آنزیم روبیسکو در برگ گیاه، این آنزیم کارایی تثبیت دی‌اکسیدکربن توسط گیاهان را افزایش داده و در نهایت منجر به بهبود کلروفیل و فتوسنتز در گیاهان می‌شود (Fatemy *et al.*, 2009). شاید به همین دلایل سبب افزایش عملکرد به رقم اصفهان شده است. همچنین کاربرد سیلیسیم باعث تحریک تشکیل میوه و تسریع بلوغ میوه می‌شود (Matichenkov & Bocharnikova, 2008). براساس نتایج این آزمایش، محلول پاشی سیلیسیم و سلینیوم در مقایسه با تیمار شاهد در دو مرحله ۳۰ روز بعد از تمام گل و ۴۵ روز بعد از تمام گل در مقایسه با شاهد، منجر به افزایش سطح برگ، وزن میوه، عملکرد و شاخص کلروفیل شد. بنابراین افزایش عملکرد به رقم اصفهان را می‌توان به دلیل نقش این عناصر در بهبود پارامترهای رشد و نمو و پتانسیل فتوسنتزی (سطح برگ و شاخص کلروفیل) و در نتیجه افزایش وزن میوه و عملکرد به دانست. نتایج این پژوهش، با نتایج سایر پژوهشگران مبنی بر افزایش معنی‌دار عملکرد بوته‌های خیار^۱ (Fatemy *et al.*, 2009)، گوجه‌فرنگی^۲ (Kaya *et al.*, 2002) و توت‌فرنگی^۳ (Miyake 7 Takahashi, 1986) مطابقت دارد. سیلیسیم با افزایش کارایی مصرف آب و بهبود محتوای رطوبت نسبی برگ، باعث افزایش فشار تورژسانس و افزایش اندازه برگ می‌شود. فتوسنتز گیاه نیز با حضور سیلیسیم افزایش می‌یابد که منجر به افزایش تعداد برگ و افزایش سطح برگ گیاه می‌گردد (Kaya *et al.*, 2006). نتایج این پژوهش نشان داد که محلول پاشی سیلیسیم با افزایش خصوصیات رشد و نمو گیاه، شاخص‌های عملکرد را افزایش می‌دهد. افزایش معنی‌دار عملکرد و بهبود کیفیت محصول با کاربرد سیلیسیم در محصولات مختلفی نظیر جو، برنج، چغندرقد، گوجه‌فرنگی، خیار و بادمجان گزارش شده است (Desgan *et al.*, 2016).

گزارش شده است که مصرف یک میلی‌مولار سیلیسیم در گلخانه هیدروپونیک محصول کدو سبز، منجر به افزایش رشد گیاه و بهبود عملکرد می‌شود (Savvas *et al.*, 2009). همچنین در یک بررسی دیگر گزارش شده که مصرف سیلیسیم در گوجه گیلاسی در شرایط گلخانه‌ای افزایش عملکرد میوه را به میزان ۲-۸/۴ درصد به دنبال داشت (Toresano-Sanchez *et al.*, 2012). افزایش کلروفیل *a* و *b* در گیاه اسفناج تحت تاثیر سلینیوم ممکن است به دلیل محافظت آنزیم‌های کلروپلاست توسط سلینیوم و در نتیجه افزایش بیوسنتز رنگیزه‌های فتوسنتزی باشد (Safaryazdi *et al.*, 2012). موسوی و همکاران (۱۴۰۱) گزارش کردند که محلول پاشی سلینیوم و سیلیسیم بر روی گیاه خیار در کشت هیدروپونیک سبب افزایش سطح برگ و افزایش عملکرد شد. همچنین کاربرد سلینیوم بر غلظت رنگیزه‌های فتوسنتزی مثل کلروفیل و کارتنوئیدها مؤثر بوده و باعث افزایش این رنگیزه‌ها در گیاه گوجه فرنگی شده است. این پژوهشگران علت این اثرگذاری را به احتمال زیاد افزایش جذب منیزیم به واسطه حضور سلینیوم در بافت گیاهی بیان کردند (Khavarinejad *et al.*, 2010). به طور مشابهی، گزارش شده است که محلول پاشی برگی سلینیوم منجر به افزایش عملکرد و کیفیت میوه عناب (Pear-jujub) شده است (Zhao *et al.*, 2013). مقایسه تیمارهای سطوح مختلف سلینیوم و سیلیسیم نشان داده که در هر دو مرحله ۳۰ روز بعد از تمام گل و ۴۵ روز بعد از تمام گل میزان ویتامین ث میوه‌های تحت تیمار نسبت به شاهد افزایش یافتند. به طوری‌که بین میزان ویتامین ث و غلظت سلینیوم و سیلیسیم همبستگی مثبت وجود داشت. این با نتایج در خصوص اثر محلول پاشی برگی سلینیوم در چای سبز بر افزایش ویتامین ث، منطبق بود (Hu *et al.*, 2003). ولی با نتایج Elham و همکاران (۲۰۱۳) که بیان کرده بودند افزایش غلظت سلینیوم تاثیر معنی‌داری بر حفظ محتوای ویتامین ث میوه‌های پرتقال ناول نداشت، مغایرت داشت. به نظر می‌رسد سلینیوم و سیلیسیم از طریق خواص آنتی‌اکسیدانی خود و یا از طریق فعال کردن مکانیسم‌هایی موجب کاهش فعالیت اکسیداسیونی و متعاقباً حفظ

ترکیبات آنتی‌اکسیدانی مانند ویتامین ث شده است. محلول‌پاشی سیلیسیم بر روی گیاه توت فرنگی میزان رنگیزه‌های فتوسنتزی، درصد مواد جامد محلول، ویتامین ث، ترکیبات فنلی و در نتیجه کیفیت میوه افزایش یافت (Ghasemi et al., 2019). نتایج پژوهش حاضر نشان داد که با محلول‌پاشی سلیسیم و سیلیسیم در هر دو مرحله ۳۰ روز بعد از تمام گل و ۴۵ روز بعد از تمام گل میزان ترکیبات فنلی میوه به نسبت به تیمار شاهد افزایش یافت. از آنجایی که ترکیبات فنلی بعنوان ترکیبات مهم مهارکننده رادیکال‌های آزاد محسوب شده و در شرایط تنش بیوسنتز بیش‌تری دارند. در شرایط رشد نرمال و طبیعی گیاه نیز سنتز فنول‌ها وجود دارد، فنل‌ها نقش‌های بسیاری در ساختار گیاه بازی می‌کنند که افزایش آنها سبب بهبود رشد گیاه می‌شود (Close & McArthur, 2002).

میزان pH در طی مرحله محلول‌پاشی ۳۰ روز بعد از گل‌دهی با افزایش غلظت سلیسیم و سیلیسیم افزایش پیدا کرد ولی این افزایش به ترتیب برای میوه‌های شاهد، تیمارهای یک میلی‌گرم بر لیتر سلیسیم و دو میلی‌مولار سیلیسیم بیش‌تر بود. این نتایج با نتایج به دست آمده از بررسی تأثیر سطوح سلیسیم بر pH میوه‌های پرتقال ناول مطابقت داشت (Elham et al., 2013). ولی در مرحله ۴۵ روز بعد از گل‌دهی میزان pH میوه‌های تیمار شده نسبت به تیمار شاهد کاهش چشمگیری یافت. به نظر می‌رسد که سلیسیم و سیلیسیم با کاهش مصرف اسیدهای آلی از طریق کاهش تنفس باعث کاهش اسیدیته و حفظ اسیدهای آلی شدند. میزان اسید قابل تیتراسیون با توجه به همبستگی منفی با pH عصاره یک روند افزایشی در دو مرحله ۳۰ روز بعد از تمام گل و ۴۵ روز بعد از تمام گل در پی داشت. مقایسه تیمار سطوح مختلف سلیسیم با شاهد نشان داد که میوه‌های تحت تیمار یک میلی‌گرم بر لیتر سلیسیم و دو میلی‌مولار سیلیسیم دارای بیشترین میزان اسید قابل تیتراسیون بودند، که احتمال داده می‌شود، این امر ناشی از شدت تنفس کم میوه و تأثیر کاربرد سلیسیم و سیلیسیم بر کاهش شدت تنفس در تیمار ذکر شده می‌باشد. این با نتایج حاصل از کاربرد سلیسیم در حفظ اسید قابل تیتراسیون در میوه‌های پرتقال ناول مطابقت داشت (Elham et al., 2013). پژوهش‌های نشان داده است که کاربرد سیلیسیم برگی سبب جذب بهتر مواد غذایی توسط ریشه می‌شود و گیاه را از تنش‌های محیطی محافظت می‌کنند و بدین ترتیب در فرایند رشد و نمو کمک می‌کند (Reezi et al., 2009).

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد، کاربرد سلیسیم و سیلیسیم در درختان به باعث بهبود صفات کیفی و همچنین عملکرد شده است. سلیسیم و سیلیسیم، با افزایش رشد و نمو سلول‌ها و فعال کردن ترکیبات مربوط به فتوسنتز و افزایش کلروفیل، سطح برگ و این ترکیبات بدلیل داشتن خاصیت آنتی‌اکسیدانی منجر به افزایش پارامترهای محافظتی سلول، سبب بهبود ویژگی‌های کیفی میوه و در نهایت افزایش عملکرد شده‌اند.

References

منابع

- Adams, F., (1980). "Interactions of phosphorus with other elements in soils and in plants". The role of phosphorus in agriculture, 655-680p.
- Abdollahi, H. (2021). A review on history, domestication and germplasm collections of quinces (*Cydonia oblonga* Mill.) in the world. *Genetic Resources and Crop Evolution*, 10(1007).
- Ayshah Fazeenah, A. H., Aleemuddeen Quamri, M. (2019). BEHIDANA (*Cydonia oblonga*) - A REVIEW, *World Journal of Pharmaceutical Research*, 11(5), 79- 94.
- Bayat, H., Alirezaie, M., Neamati, H., Saadabad, A. (2013). Effect of silicon on growth and ornamental traits of salt-stressed calendula (*Calendula officinalis* L). *Journal of Ornamental Plants*, 4, 207-214.
- Bulska, E., Wysocka, I. A., Wierzbicka, M. H., Proost, K., Janssens, K., Falkenberg, G. (2006). In vivo investigation of the distribution and the local speciation of selenium in *Allium cepa* by means of microscopic X-ray absorption near-edge structure spectroscopy and confocal microscopic X-ray fluorescence analysis. *Analytical Chemistry*, 78, 7616- 7624.
- Chérif, M., Menzies, J. G., Ehret, D. L., Bogdanoff, C., Belanger, R. R. (1994). Yield of cucumber infected with *Pythium aphanidermatum* when grown with soluble silicon. *Horticultural Science*, 29, 896-897.
- Chaoui, A., Mazhoudi, S., Habib Ghorbal, M., El Ferjani, E. (1997). "Cadmium and zinc induction of lipid peroxidation and effects on antioxidant enzyme activities in bean (*Phaseolus vulgaris* L.)". *Plant Science*, 127(2), 139-147.
- Cimpoies, G., Mansour, A.E. (2008). "Response of Anna apple trees to foliar application of salicylic acid", 64-68.
- Close, D. C., McArthur, C. (2002). Rethinking the role of many plants' phenolic protection from photo damage not herbivores. *Oikos*, 99, 166-172.
- D'Abrosca, B., Pacifico, S., Cefarelli, G., Fiorentino, A. (2007). Limoncella apple, an Italian apple cultivar: phenolic and flavonoid contents and antioxidant activity. *Food Chemistry*, 104, 1333-1337.
- Dasgan, H.Y., Akhundnejad, Y., Caglayangil, H. 2016. Selenium and Silicon Fertilization in Soilless Grown Eggplant. *International Journal of Agriculture Innovations and Research*, 5(3), 417-421.

- Elham, Z., Motty, A. E., Orabi, S. A. (2013). The beneficial effects of using zinc, yeast and selenium on yield, fruit quality and antioxidant defense systems in navel orange trees grown under newly reclaimed sandy soil. *Journal of Applied Sciences Research*, 9(10), 6487-6497.
- Fatemy, S.L., Tabatabaei, S.J., Fallahi, S. (2009). The effect of silicon on the growth and yield of strawberry grown under saline conditions. *Journal of Horticultural Sciences*, 23, 88-95.
- Ghasemi, K., Ghajar Sepanlou, M., Haddadinejad, M. (2019). Effect of silicon on nutrient concentration, photosynthetic pigments and fruit quality of strawberry cv. Camarosa. *Horticultural Plants Nutrition*, 1, 85-98.
- Gong, H. J., Chen, K. M., Zhao, Z. G., Chen, G. C., Zhou, W. J. (2008) "Effects of silicon on defense of wheat against oxidative stress under drought at different developmental stages". *Biological Plantarum*, 523, 592-596.
- Hu, Q., Xu, J. & Pang, G. (2003). Effect of selenium on the yield and quality of green tea leaves harvested in early spring. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 51(11), 3379-3381.
- Hartikainen, H., Xue, T.L., Piironen, V., (2000). Selenium as an anti-oxidant and prooxidant in ryegrass. *Plant and Soil*, 225, 193-200.
- Habasy, R. (2015). "Effect of Spraying Salicylic acid on Fruiting of Valencia orange trees". *Alex. Journal of Agriculture Research*, 60(3), 119-126.
- Krizek, D. T., Brita, S. J., Miewcki, R.M. (1998). Inhibitory effects of ambient level of solar UV-A and UV-B on growth of cv New red fire Lettuce. *Physiologia Plantarum*, 103, 1-7.
- Kaya, C., Tuna, L., Higgs, D. (2006). Effect of silicon on plant growth and mineral nutrition of maize grown under water – stress condition. *Journal of Plant Nutrition*, 29, 1469- 1480.
- Kaya, C., Kirnak, H., Higgs, D., Saltali, K. (2002). Supplementary calcium enhances plant growth and fruit yield in strawberry cultivars grown at high (NaCl) salinity. *Scientia Horticulturae* ?, 93, 65-74.
- Khadivi, A. (2011). Pomology. Publish in Education and promotion of agriculture. 459p.
- Khavarinejad, R., Goshegir, Z., Sadatm, S. (2010). Interaction effect of selenium and molybdenum on pigment photosynthesis of tomato. *Journal of Plant Science*, 17(1), 14-23.
- Keling, H., Ling, Z., JiTao, W., Yang, Y. (2013). Influence of selenium on growth, lipid peroxidation and antioxidative enzyme activity in melon (*Cucumis melo* L.) seedlings under salt stress. *Acta Societatis Botanicorum Poloniae*, 82 (3), 193 – 197.
- Khoshgoftarmanesh, A.H., (2010). Advanced Topics in Plant Nutrition. Isfahan University of Technology Publishing Center. Isfahan.
- Liang, Y., Nikolic, M., Bélanger, R., Gong, H., Song, A. (2015). Silicon in agriculture. Dordrecht: Springer. 10, 978-94.
- Liang, Y., Sun, W., Zhu, Y. G., Christie, P. (2007). "Mechanisms of silicon-mediated alleviation of abiotic stresses in higher plants: a review". *Environmental Pollution*, 147(2) 422-428
- Liang, Y., Si, J., Romheld, V. (2005). "Silicon uptake and transport is an active process in *Cucumis sativus*". *New Phytologist*, 167(3), 797-804.
- Lichtenthder, H. K. (1987). Chlorophylls and carotenoids: Pigments of photosynthetic biomembranes. *Methods in Enzymology*, 148, 350-382.
- Malik, C. P., Singh, M. B. (1980). In: Plant enzymology and histoenzymology. Kalyani Publishers. New Dehli. 286p.
- Matichenkov, V. V., Bocharnikova, E. A. (2008). New generation of silicon fertilizers. pp. 71. In Malcolm Keeping (ed.) Silicon in Agriculture Conference South Africa, 4th International Conference Abstracts. University of Kwazulu-Natal, Wild Coast Sun, Port Edward, KwaZuluNatal, South Africa.
- Miyake, Y., Takahashi, E. 1986. Effect of silicon on the growth and fruit production of strawberry plants in a solution culture. *Journal of Soil Science and Plant Nutrition*, 32(2), 321-326.
- Mamrashpour, A., Nazarideljou, M. J. (2019). Vase life and physiological reaction of oriental lily 'Casa Blanca' to silicon as a quasi-essential element under soilless cultivation system. *Iranian Journal of Horticultural Science*, 51, 141-150.
- Mueller, M. J., Brodschelm, W., Spannagl, E., Zenk, M.H. (1993) Signaling in the elicitation process is mediated through the octadecanoid pathway leading to jasmonic acid. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 90, 7490-7494.
- Ma, J. F., Yamaji, N. (2008). Functions and transport of silicon in plants. *Cellular and Molecular Life Sciences*, 63(19), 3049-3057.
- Pati, S., Pal, B., Badole, S. H., Hazra, G., Mandal, B. (2015). Effect of Silicon Fertilization on Growth, Yield, and Nutrient Uptake of Rice, *Communications in Soil Science and Plant Analysis*, 280-290.
- Savvas, D., Giotis, D., Chatzieustratiou, E., Bakea M., Patakioutas G. (2009). Silicon supply in soilless cultivation of zucchini alleviates stress induced by salinity and powdery mildew infections. *Environmental and Experimental Botany*, 65, 11-17.
- Safaryazdi, A., Lahoti M., ganjali, A. (2012). Effect of different concentrations of selenium on plant physiological characteristics of spinach *Spinacia oleracea*. *Journal of Horticultural Science*, 26(3), 292-300.
- Singh, C., Kumar, P., Rekib, A. (1980). Note on some aspects of feeding *Sesbania aegyptica* fodder in goats. *Indian Journal of Animal Sciences* 50, 1017-1020.
- Toresano-Sanchez, F., Valverde-Garcia, A., Camacho- Ferre, F. (2012). Effect of the application of silicon hydroxide on yield and quality of cherry tomato. *Journal of Plant Nutrition*, 35, 567-590.
- Tabatabai, S.J. (2018). Principles of plant mineral nutrition Tabriz, Iran, page 298-296
- Tale Ahmadi, S., Haddad, R. (2011). Study of silicon effects on antioxidant enzyme activities and osmotic adjustment of wheat under drought stress. *Journal of Genetic and Plant Breeding*, 47(1), 17-27.
- Xue, T.L., Hartikainen, H., Piironen, V. (2001). Antioxidative and growth-promoting effect of selenium on senescing lettuce. *Plant and Soil*, 237, 55-61.
- Wisniewska, H., Chelcowski, J. (1999) Influence of exogenic salicylic acid on Fusarium seedling blight reduction in barley. *Acta Physiologiae Plantarum*, 21, 63-66
- Zhao, Y., Wu, P., Wang, Y., Feng, H. (2013). Different approaches for selenium biofortification of pear-jujube (*Zizyphus jujuba* cv. Lizao) and associated effects on fruit quality. *Journal of Food, Agriculture and Environment*, 11(2), 529-534.

Investigating the Role of Silicon and Selenium on Yield and Related Traits in Quince Fruits of Isfahan Cultivar

Sakineh Mahmodi¹, Zahra Pakkish² and Soheila mohammadrezakhani³

1. Department of Horticultural Sciences, Faculty of Agriculture, ShahidBahonar University of Kerman, Kerman, Iran

2. Crop and Horticultural Science Research Department, South Kerman Agricultural and Natural Resources Research and Education Center, Agricultural Research, Education and Extension Organization (AREEO), Jiroft, Iran.

* Corresponding Author, Email: (Smohammadrezakhani@yahoo.com)

This study aimed to investigate the effects of silicon (Si) and selenium (Se) applications on growth parameters, yield, and fruit quality in *Cydonia oblonga* Mill. cultivar Isfahan. The experimental treatments included selenium (0.5 and 1 mg L⁻¹) and silicon (1 and 2 mM), applied via foliar spraying at two stages, 30 and 45 days after full bloom (corresponding to 25 April and 10 May, respectively). Evaluated parameters were, leaf area, chlorophyll index, quantitative and qualitative fruit yield, fruit weight, soluble solids content (SSC), titratable acidity (TA), organic acids, total phenolics, vitamin C, anthocyanins, and carotenoids. Analysis of variance revealed that the combined treatment of 1 mg L⁻¹ selenium and 2 mM silicon applied 45 days after flowering significantly ($P \leq 0.05$) increased fruit weight, tree yield, chlorophyll index, phenolic compounds, vitamin C, anthocyanins, and carotenoids. Additionally, this treatment enhanced soluble solids content while markedly reducing fruit acidity. In conclusion, the findings demonstrated the efficacy of combined silicon and selenium application—particularly at the specified concentrations—in improving both the quantitative and qualitative yield of the quince trees cultivar Isfahan. This approach could be recommended as a considerable management program for the commercial orchards.

Keywords: Selenium, Silicon, Yield, Carotenoids, Vitamin C.